

MEET IN FLANDERS ACADEMY #1

22 JUNI 2018

VISITFLANDERS

Toegankelijke meetings en congressen in Vlaanderen

Katrien Mampaey

VISITFLANDERS

“Toegankelijkheid is...

noodzakelijk voor 40% van de bevolking en
comfortabel voor 100% van de bevolking.”

VOOR WIE?

WAAROM?

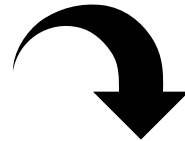
**Business & Destination
Benefits Through
Accessibility**

WAAROM?

USP !!

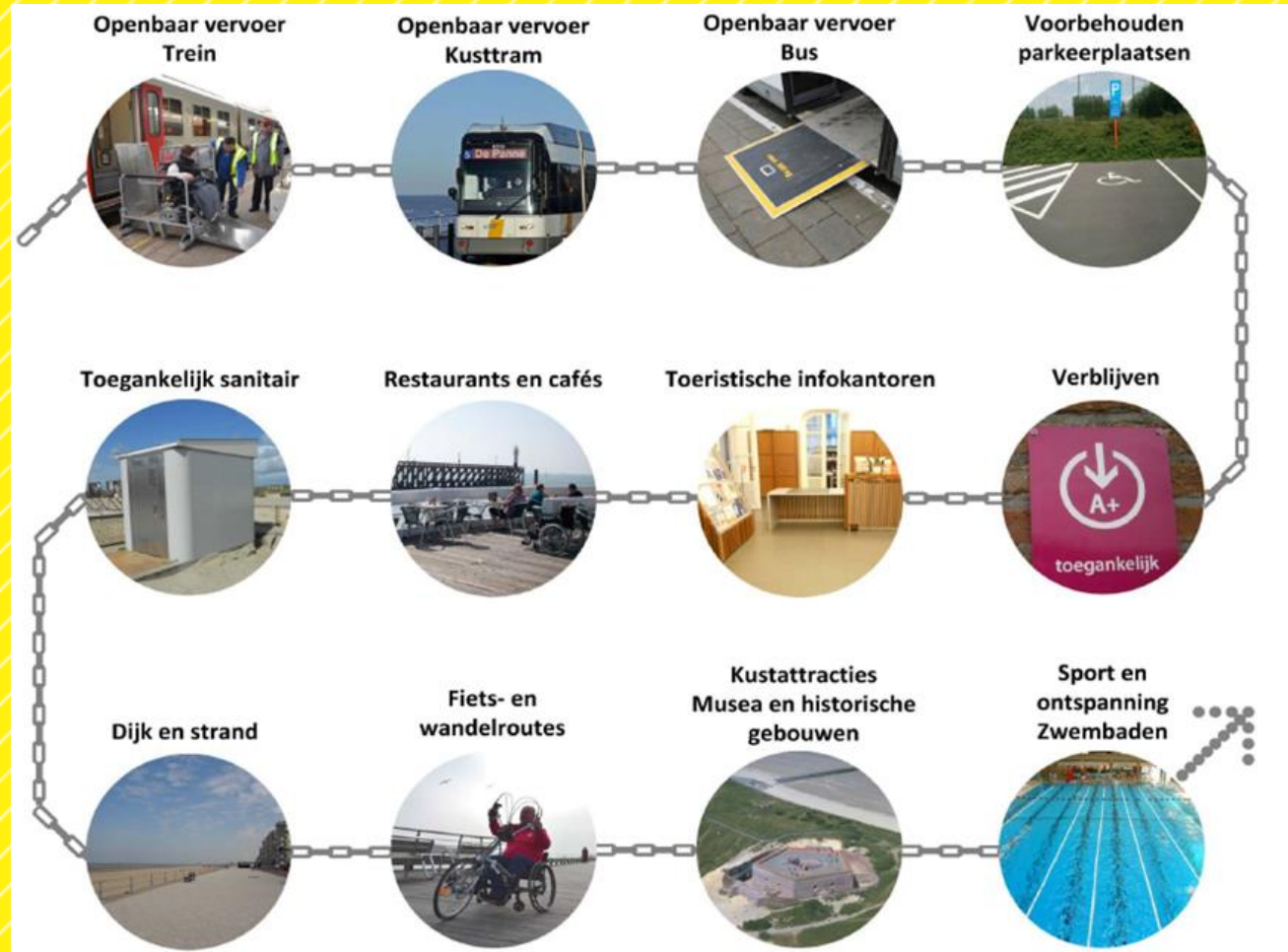
Kwalitatief onderzoek in Barcelona, Wenen, Genève en Londen

Nergens wordt een specifiek traject of criteria voorzien
voor MICE venues

HOE?

KETEN VAN TOEGANKLIJKHEID

HOE?

Speerpunten toegankelijkheid

- Verbetering toegankelijke infrastructuur en dienstverlening
- Sensibilisering en vorming van de sector
- Betrouwbare informatie voor bezoekers met een beperking

① Advies

intern & extern

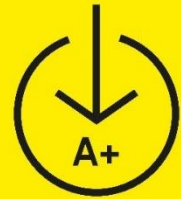
- We denken graag mee, geven tips
- Bekijken mogelijkheden en alternatieven
- Grootste knelpunten detecteren
- Belangrijkste normen overlopen
- Ervaring, maar geen bouwkundige achtergrond => INTER
- Steeds bereikbaar voor vragen van sector en bezoekers
- Ervaringsdeskundigen raadplegen en inzetten

TOEGANKELIJK ERFGOED

Hof van Busleyden

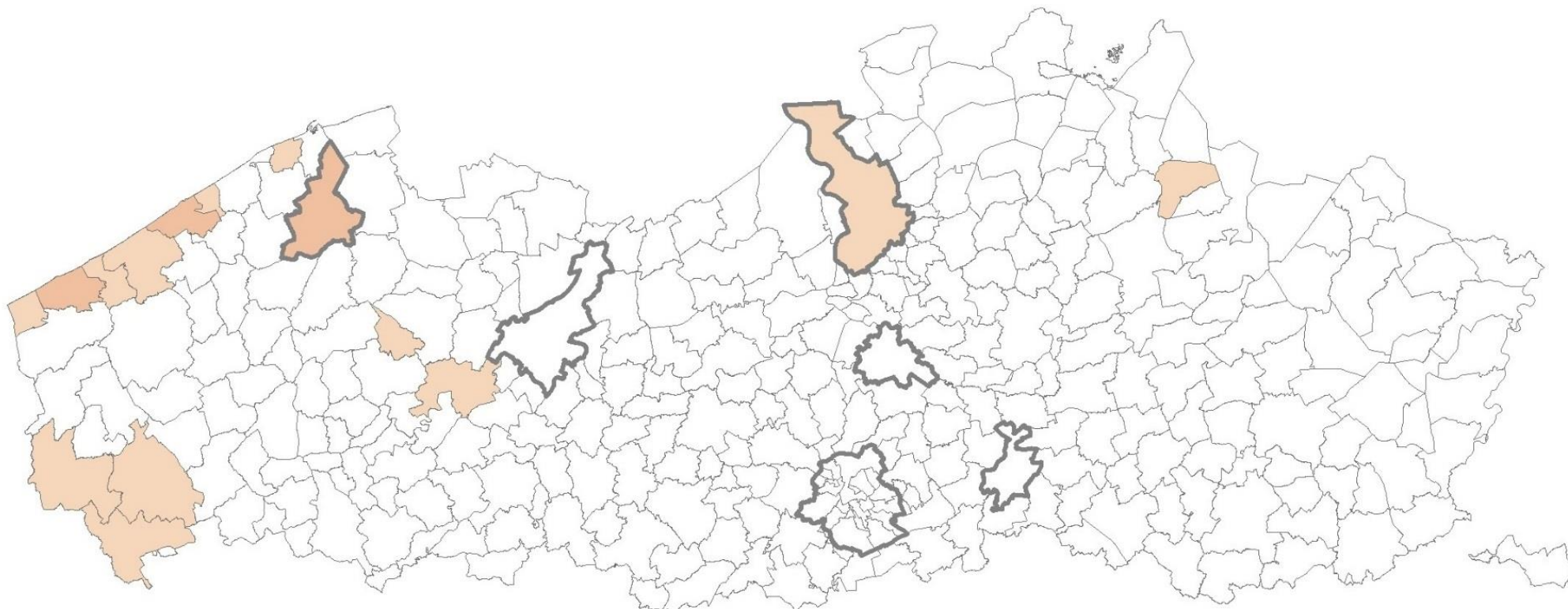
② Label voor toegankelijk toerisme

- Logies
- Infokantoren
- Bezoekerscentra
- Musea en attracties (toekomst?)

Evolutie aantal labelverblijven in beeld

MICE-label

3

Promotie

Toegankelijke vakantieverblijven in Vlaanderen en Brussel

2015

- Hotels
- Gastenkamers
- Vakantiewoningen
- Kampeerverblijven
- Vakantiecentra

TOERISMEVLA

 Vlaanderen
is toerisme

De Vlaamse kust

TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN

TOERISMEVLAANDEREN

100 jaar Groote Oorlog 2014-2018

Flanders Fields - toegankelijk voor iedereen

ERSFIELDS1418.COM

Flanders

4 Publicaties

KLANTVRIENDELIJK
ONTHAAL VAN
MENSEN MET
EEN BEPERKING

TOERISMEVLAANDEREN

10

TIPS VOOR
TOEGANKELIJKE
EET- EN DRINK-
GELEGENHEDEN

Toeristische infrastructuur

TOEGANKELIJK VOOR
IEDEREEN

4 Publicaties

⑤ Vormingen en begeleidingstrajecten

WIE?

Ewoud Lagring:

Ewoud.Lagring@toerismevlaanderen.be

Sara Lefèvre:

Sara.Lefevre@toerismevlaanderen.be

Pieter Ghijssels:

Pieter.Ghijssels@toerismevlaanderen.be

Geneviève Delefortrie:

Genevieve.Delefortrie@toerismevlaanderen.be

<https://www.toerismevlaanderen.be/toegankelijke-meetings-en-congressen>

Dienst Productmanagement Inclusief Toerisme

toegankelijk@toerismevlaanderen.be

Tel.: +32 (0)2 504 03 40

Bedankt voor jullie aandacht

Katrien.Mampaey@toerismevlaanderen.be

Toegankelijkheid en klantvriendelijk onthaal in de meetingindustrie

Kathleen Smolders
Caroline Delveaux

VISITFLANDERS

Workshop Klantvriendelijk onthaal van... **iedereen**

dus ook van personen met beperking

Workshop Meetingindustrie
Antwerpen, 22 juni 2018

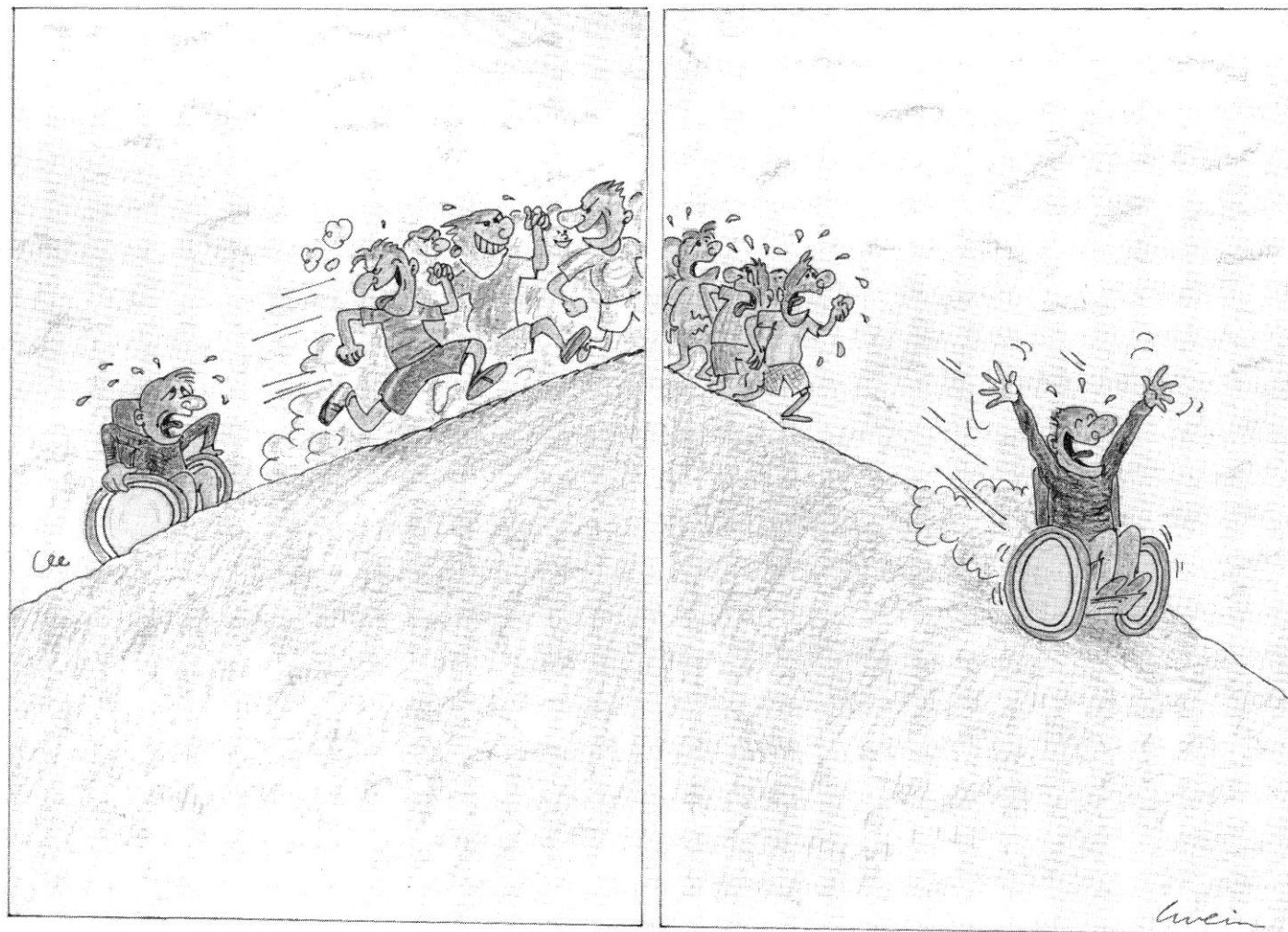

Kathleen Smolders

Vormingsmedewerker

Kijk naar het Positieve!

Handicap of talent?

Klantvriendelijk onthaal

Toegankelijkheid gebouw en omgeving

&

Onthaal met aandacht voor DE mens

Welkom!

Handicap?

Je voelt de handicap /
beperking als de **omgeving**
je belemmert!

Handicap?

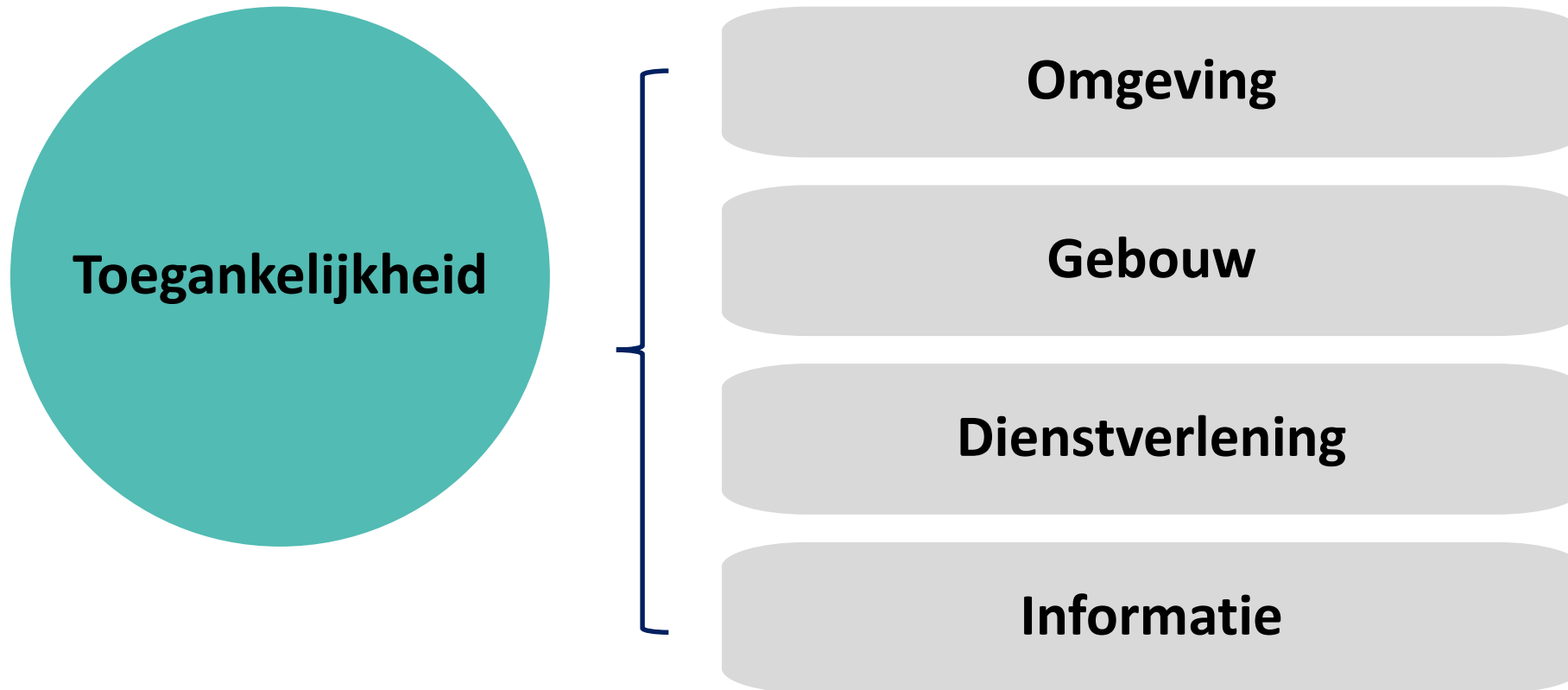

Je voelt de handicap / beperking als
de **communicatie** je belemmert!

Algemene richtlijnen integrale toegankelijkheid

Toegankelijkheid =

Om toegankelijk te zijn, moet een omgeving of gebouw, dienstverlening of informatie voor iedereen voldoen aan **belangrijke voorwaarden**.

Voorwaarden

■ ■ ■ Bereikbaar

Kan ik de bestemming vlot bereiken met bijvoorbeeld het openbaar vervoer?

■ ■ ■ Betreedbaar

Kan ik makkelijk binnen of buiten geraken?

■ ■ ■ Bruikbaar

Kan ik doen wat ik voor ogen had?

■ ■ ■ Begrijpbaar

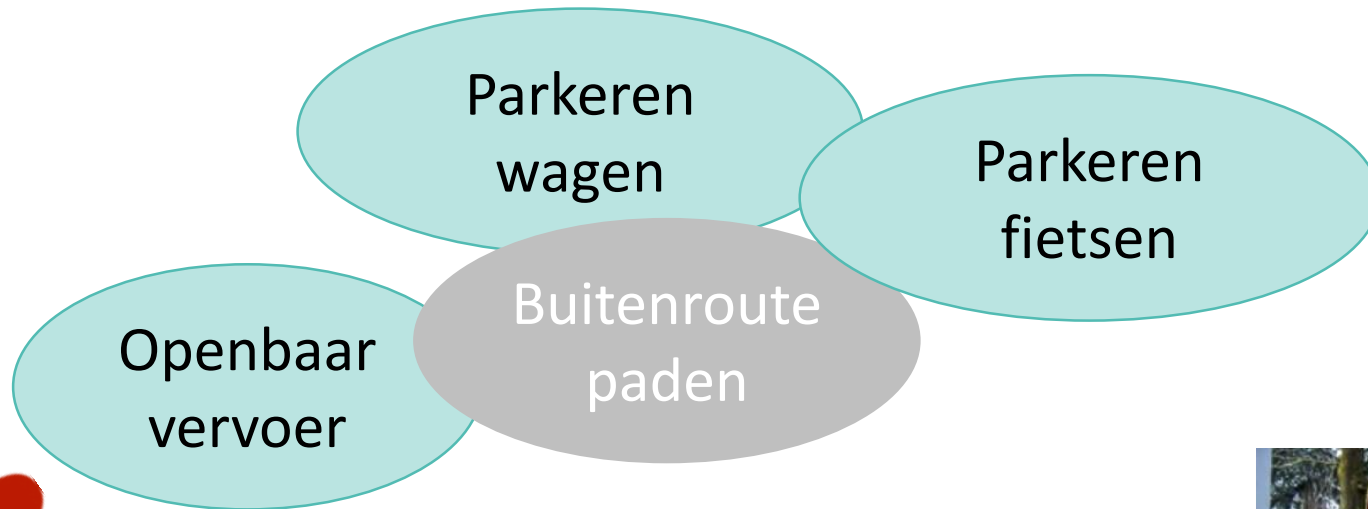
Is alle informatie helder en duidelijk voor mij?

■ ■ ■ Betaalbaar

Is het financieel haalbaar?

Bereikbaarheid

Kan ik de bestemming vlot bereiken?

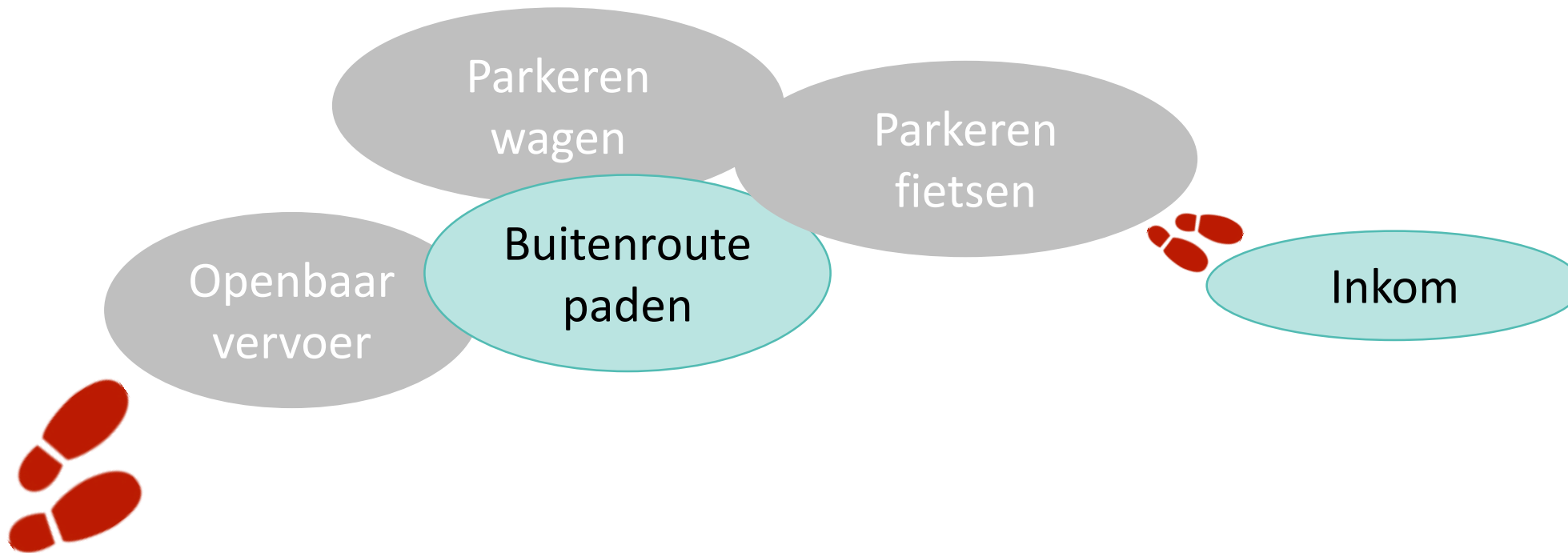
Elzenveld

Openbaar vervoer met halteplaats voor de deur
Mechelseplein: geen toegankelijke tramhalte

Parking in de buurt: Nationale Bank

Betreedbaar

Kan ik makkelijk binnen/buiten?

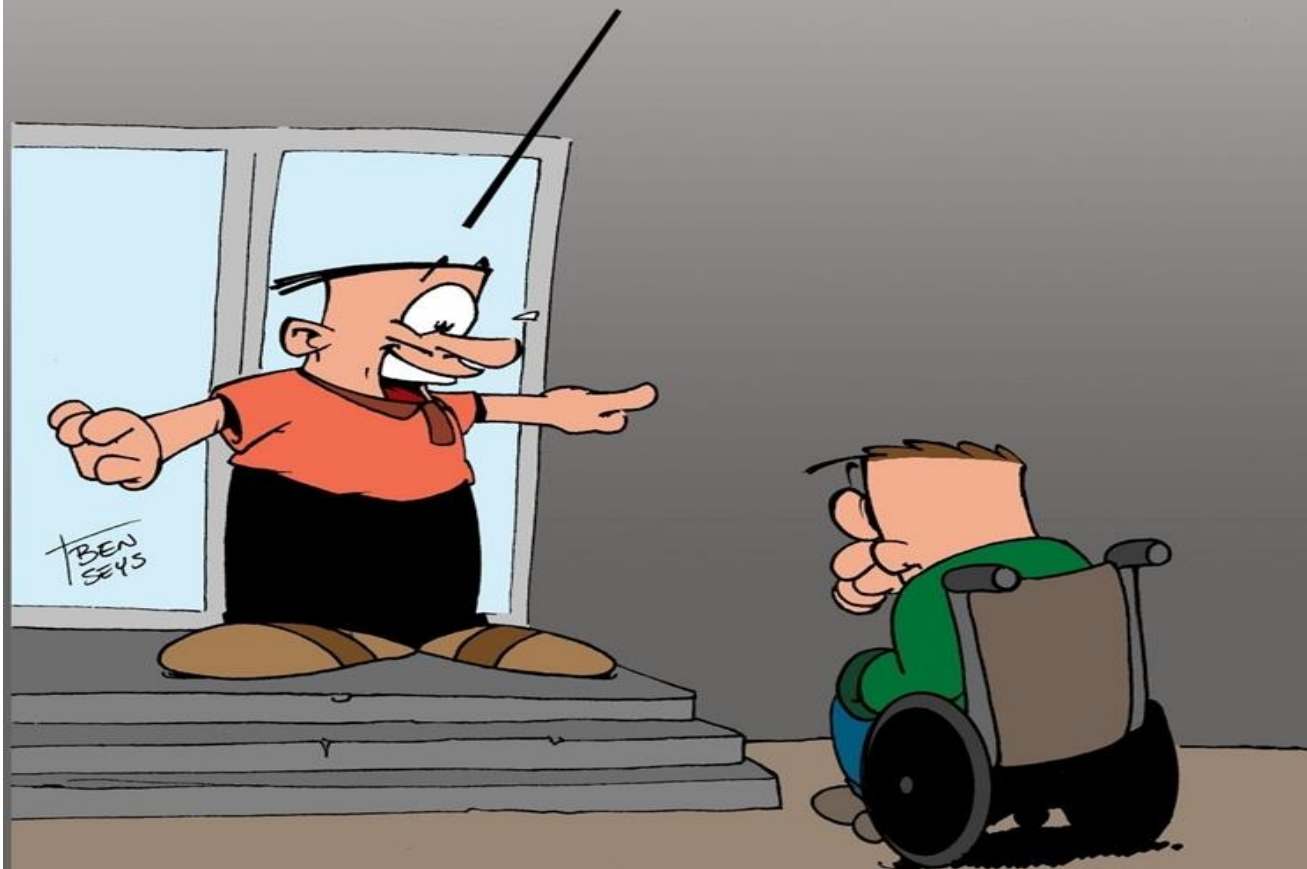

Vlakke kasseiweg via binnenhof naar ingang hotel/ seminarie: *vrij belastend*

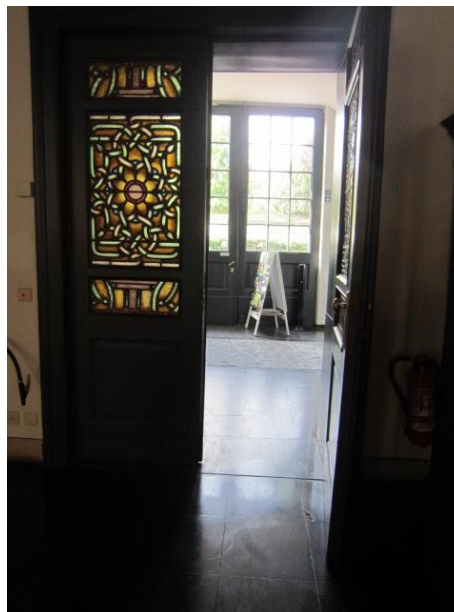

Niet enkel voor bezoek, ook voor personeel kan dit lastig zijn

MAAR NATUURLIJK HEBBEN WIJ EEN SPECIALE
INGANG VOOR U VOORZIEN! U GAAT HIER
RECHTS 200 METER RECHTDOOR, DAAR ZIET U
EEN BRUGJE, VERVOLGENS GAAT U DE STEILE
WEG OMHOOG EN DAAR KOMT U AAN
EEN DREMPELTJE. U BELT OP HET BELLETJE
RECHTS DAARVAN. BINNEN DE 10 MINUTEN
KOMT ER EEN ASSISTENT U HELPEN MET
DEZE DREMPEL TE OVERSCHRIJDEN,
VERVOLGENS...

gripvzw.be

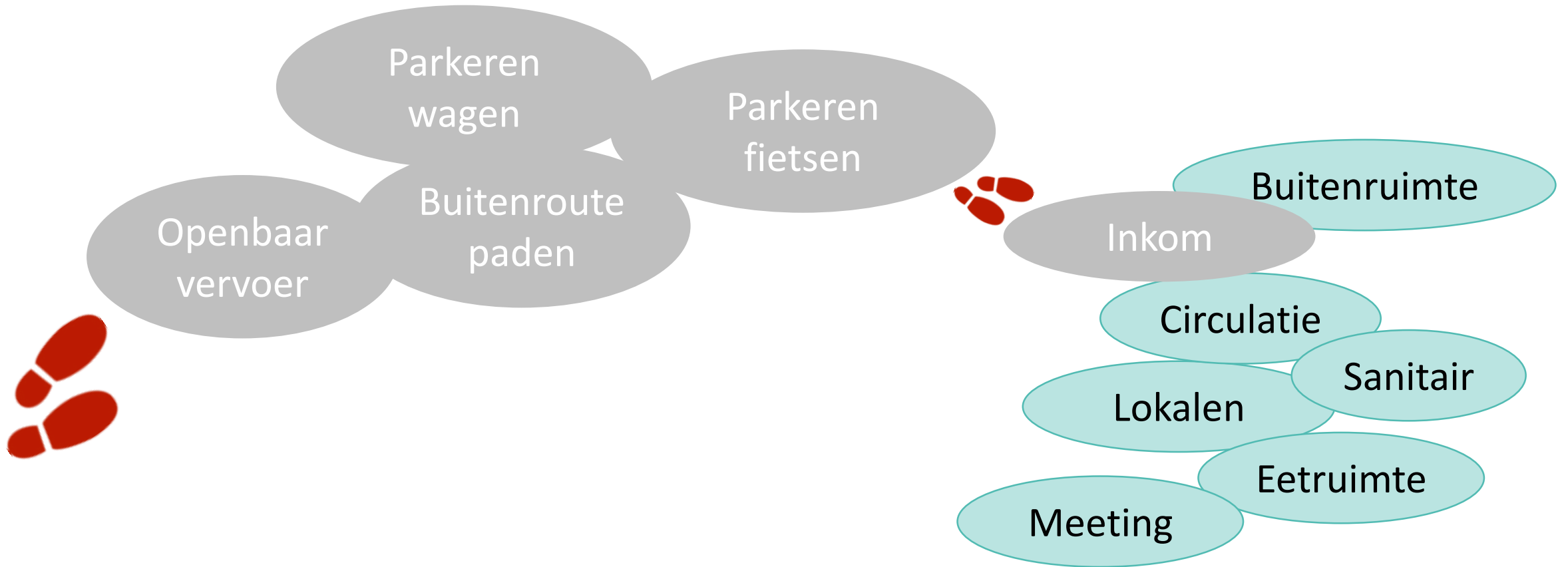
Alternatieve weg?

Indien het niet anders kan,
goed signaleren

Bruikbaar

Kan ik doen wat ik voor ogen had?

Circuleren

Begrijpbaar

Is alle informatie helder en duidelijk?

Signalisatie!

Vermijd een overaanbod, voorzie kleurcontrasten en stem grootte af op de leesafstand

Welkom!

Wanneer voel **JIJ** je
welkom op een event?

Belang van een vriendelijk onthaal

- Thema van de dag, programma van de dag
- Duidelijkheid van de uitnodiging:
  - tijdstip,
  - plaats,
  - specifieke eisen,...
- Bevestiging van mijn inschrijving: referentiepersoon,...
- Mooie locatie (origineel, praktisch, erfgoed,...)

Belang van een vriendelijk onthaal

- Gemakkelijk bereiken van de locatie; parking vinden
- Direct weten waarheen: ingang, onthaal, meeting rooms,...
- Hapje, drankje,...
- Zorg voor privé eigendom (vestiaire, opbergkastjes,...)
- Aanwezigheidslijst: netwerking
- ...

**Er is geen “anders”
wel een universeel respectvol omgaan
met een mens...**

**Er is geen “anders”
wel een universeel respectvol omgaan
met een mens...**

Versus

**Specifieke vragen van de persoon met
beperking**

Persoon met mobiele beperking

Extra noden

- **Uitnodiging:** ook via computer, gsm,...
  - ✓ Duidelijk lettertype, structuur in tekst
  - ✓ Correct adres (*gebruik van gps om de weg te vinden*)
  - ✓ Bereikbaarheid vermelden: aangepaste parking in de buurt?
  - ✓ Toegankelijkheid via website aangeven (*aangepast toilet*)
  - ✓ Mogelijkheid tot melden dat je een beperking hebt
  - ✓ Zorg voor geleidehond (waterbakje, ruimte,...)
  - ✓ Naam en/of telefoon van de verantwoordelijke organisatie

BASISbehoefte: belang van Toegankelijke locatie

- **Onthaal**

- ✓ Persoonlijk onthaal (maakt de tekortkoming in fysieke toegankelijkheid vaak goed)
- ✓ Voorzien van begeleiding? Gratis toegang voor begeleider?
- ✓ Ken het gebouw: waar is een aangepast toilet, hellend vlak,...?

Extra noden

- **Meeting room**

- ✓ Goede akoestiek
- ✓ Regulatie van lichtinval (zonlicht kan verblindend zijn)
- ✓ Plaats kort bij sprekers of op rolstoeltoegankelijke ruimte
- ✓ Structuur in de meeting room: plaatsing stoelen en tafels
- ✓ Hoogte van scherm, extra schermen aan zijkant,...
- ✓ Voorzie tijdens pauze en lunch lage onderrijdbare tafels (niet enkel hoge receptietafels)

STAANDE RECEPTIES & WALKING DINNERS: *

* KOLSTOELPERSPECTIEF

gripvzw.be

INTER
tussen mens en omgeving

**TOERISME
VLAANDEREN**

Tip!

Onthaal: Don'ts

- Praat niet uit de hoogte (stap uit de balie bij een hoog model/ niet onderrijdbaar model)
- Niet kinderlijk behandelen (IQ is normaal)

Tip!

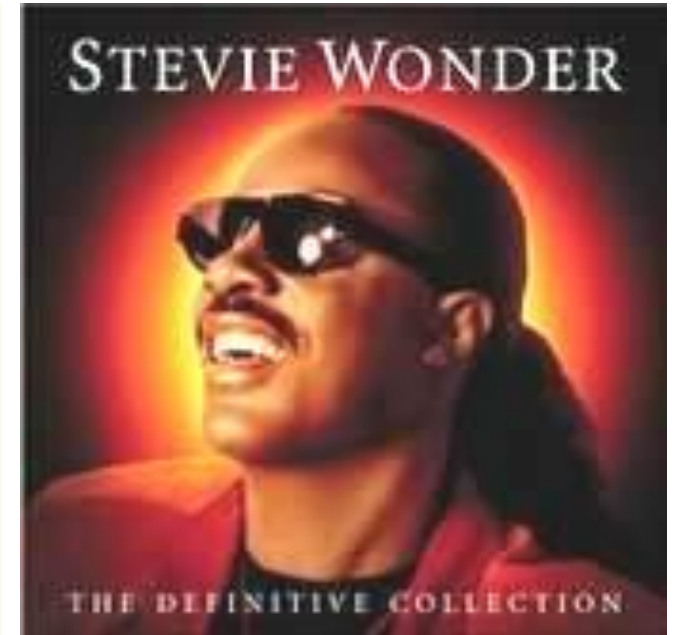
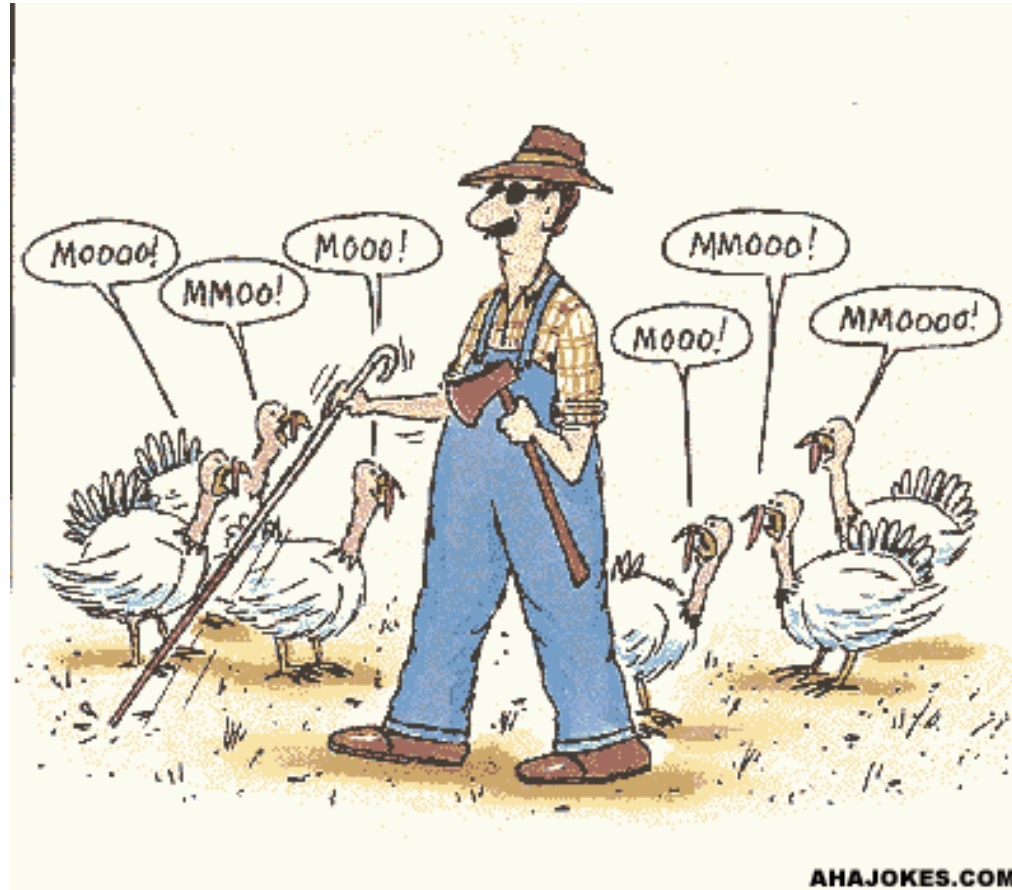
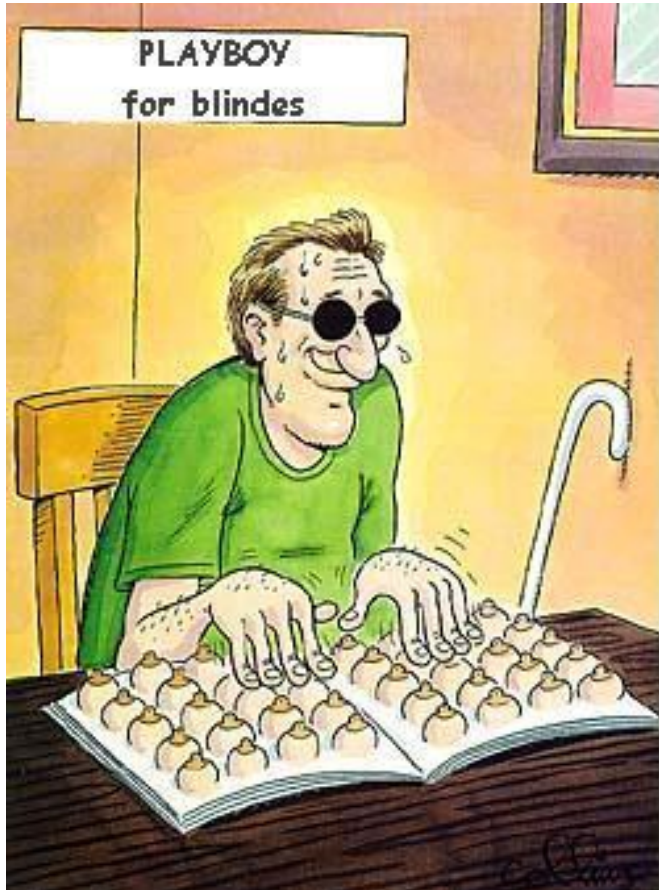
Onthaal: DO's

- Bied hulp (indien nodig) bij selfservice koffie...
- Bied hulp (indien nodig) bij uitkleden jas, wegbergen tas...
- Wees eerlijk over de accommodatie (*geen aangepast toilet in Elzenveld*)

Persoon met visuele beperking

Verschillende gradaties, van.....tot.....

Extra noden

- **Uitnodiging:** ook via computer, gsm,...
  - ✓ Duidelijk lettertype, structuur in tekst,
  - ✓ Correct adres (*gebruik van gps om de weg te vinden*)
  - ✓ Bereikbaarheid met openbaar vervoer vermelden
  - ✓ Mogelijkheid tot melden dat je een zichtbeperking hebt
  - ✓ Zorg voor blindengeleidehond (waterbakje, ruimte,...)
  - ✓ Programmatie overzicht zodat de timing structuur biedt
  - ✓ Naam en/of telefoon van de verantwoordelijke organisatie

Extra noden

- **Onthaal**

- ✓ Persoonlijk onthaal (*verwelkomingsbord is zinloos*)
- ✓ Voorzien van begeleiding? Gratis toegang voor begeleider?
- ✓ Structuur in gebouw, wayfinding naar de verschillende ruimten

Extra noden

- **Meeting room**

- ✓ Goede akoestiek (*reductie van geroezemoes*)
- ✓ Regulatie van lichtinval (*zonlicht kan verblindend zijn*)
- ✓ Plaats kort bij sprekers indien er geen microversterking is
- ✓ Structuur in de meeting room: plaatsing stoelen en tafels

Tip!

Onthaal: Don'ts

- Roepen heeft geen zin!
- Omgevingslawaai werkt storend!
- Lichaamstaal zonder geluid: geen zin!
- Zij zien jou niet: maak je dus hoorbaar!

INTER
tussen mens en omgeving

Tip!

Onthaal: DO's

- Mimiek zegt niets: wel woordgebruik en intonatie in je stem
- Bij het begroeten zeg je je naam en je functie (zij kunnen badges niet lezen); raak de persoon even aan om je voor te stellen
- De communicatie kan trager verlopen: geen angst voor woorden als: “zien en kijk ...”
- Sta vlak voor de persoon met wie je wil praten
- Verlaat de blinde persoon nooit zonder iets te zeggen
- Praat met de persoon met de beperking en niet met de begeleider

Persoon met auditieve beperking

- Gradatie van slecht horen tot niets horen
- Taalgebruik is niet altijd aanwezig
- Liplezen of gebarentaal
- Gebruikt de telefoon weinig of niet, wel sms!

Extra noden

- **Uitnodiging:** ook via computer, gsm, ...
  - ✓ Duidelijk lettertype, structuur in tekst
  - ✓ Correct adres (*gebruik van gps om de weg te vinden*)
  - ✓ Bereikbaarheid parking in de buurt
  - ✓ Mogelijkheid tot melden dat je een auditieve beperking hebt
  - ✓ Naam en/of gsm verantwoordelijke v/d organisatie
  - ✓ Programmatie overzicht zodat de timing structuur biedt
  - ✓ Ringleiding ** aanwezig of micro ondersteuning?
  - ✓ Gebarentolk aanwezig? Of kan de gast die meebrengen? Gratis?

Hulpmiddelen

- SMS, fax, mail ...
- **Ringleiding**
- Soundshuttle: een compact mobiel ringleidingssysteem voor hoorapparaat
- Versterkers nemen het geluid op via een microfoon
- Gebarentaal (is niet gelijk aan het Nederlands)
- Lichtsignalen of trilfuncties i.p.v. geluidssignaal
- **Pictogrammen, iconen,...**

Extra noden

Wat duidelijk is aangegeven, moet niet worden gevraagd

- **Onthaal**

- ✓ Persoonlijk onthaal en welkomstbord vooraan bij parking tot aan inkom...
- ✓ Naamkaartje op kleding van onthaalmedewerkers
- ✓ Structuur in gebouw, wayfinding naar de verschillende rooms
- ✓ Belang van goede, herkenbare signalisatie

Extra noden

- **Meeting room**

- ✓ Goede akoestiek (*reductie van geroezemoes*)
- ✓ Ringleiding, microversterking
- ✓ Mogelijkheid om gebarentolk te plaatsen
- ✓ Ondertitels bij filmpjes
- ✓ Regulatie van lichtinval (*tegenlicht kan communicatie verhinderen*)
- ✓ Plaats kort bij sprekers indien er geen microversterking is
- ✓ Naambordjes bij de sprekers en bij aanbod van broodjes, eten

Tip!

Onthaal: Don'ts

- Spreek niet luider dan anders (*blijf rustig*)
- De tolk is niet jouw gesprekspartner (*kijk naar de uitgenodigde gast*)
- Achtergrondgeluiden storen bij het gebruik van een hoorapparaat
- Vermijd tegenlicht (*stoort om jouw gezicht te lezen*)
- Praat niet door mekaar
- Hou je gezicht vrij (*geen hand voor de mond, geen zonnebril,...*)

Tip!

Onthaal: DO's

- **Mimiek** is hier van zeer groot belang: hou je gezicht vrij!
- Tik de slechthorende persoon even aan of wenk met je hand om de aandacht te krijgen, sta voor de persoon
- Durf duidelijk te maken wanneer je de vraag niet verstaat
- Ga na of jij begrepen wordt
- Wees geduldig als de communicatie trager verloopt
- Schrijf belangrijke info (kernwoorden) op: **hulp van iconen!!**
- **Bij brand** is het goed om te weten dat er dove personen in het gebouw zijn → persoonlijk verwittigen of via gsm!

Persoon met mentale beperking

Extra noden

- **Uitnodiging:** ook via computer, gsm, ...
  - ✓ Duidelijk lettertype, **structuur** in tekst!! **Bondige** teksten
  - ✓ Bereikbaarheid vermelden: correct adres
  - ✓ Start uur en eindtijdstip aangeven
  - ✓ Mogelijkheid tot melden dat je een beperking hebt, speciale voedingswensen
  - ✓ Programmatie overzicht zodat de timing structuur biedt
  - ✓ Naam en/of telefoon van de verantwoordelijke organisatie

Extra noden

Wat duidelijk is aangegeven, moet niet worden gevraagd

- **Onthaal**

- ✓ Persoonlijk onthaal en welkomstbord vooraan bij parking tot aan inkom...
- ✓ Naamkaartje op kleding van onthaalmedewerkers
- ✓ Structuur in gebouw, wayfinding naar de verschillende ruimtes
- ✓ Belang van goede, herkenbare signalisatie
- ✓ Attitude van het onthaal is belangrijker dan woordgebruik

Extra noden

- **Meeting room**

- ✓ Goede akoestiek (*reductie van geroezemoes: minder afleiding*)
- ✓ Visuele ondersteuning
  - Ondertitels bij filmpjes
  - Naambordjes bij de sprekers en bij aanbod van broodjes, eten
  - Gebruik van pictogrammen, kleuren,...

Tip!

Onthaal: Don'ts

- Taalgebruik: niet kinderlijk, geen dubbelzinnigheid, geen ironie ...
- Taal en lichaamstaal zijn identiek: “welkom zeggen en met je ogen rollen”
- Geen oubollige taal, ouderwets taalgebruik: vermijd voltooid deelwoord
- Geen “typische” uitdrukkingen of vakjargon

Tip!

Onthaal: DO's

- Spreek Algemeen Nederlands
- Gebruik eenvoudige, actieve taal (max. 2 werkwoorden per zin)
- Bied **duidelijkheid, structuur!** Ga er niet van uit dat de persoon oerdom is!
- Praat rustig en traag en ondersteun met lichaamstaal
- Hou je mimiek open en vriendelijk
- Herhaal wat belangrijk is eventueel in andere woorden

+ Eerste Hulp

Instrumenten voor de organisator/eigenaar

Instrumenten

- Label toegankelijke meetinginfrastructuur
- “Toegankelijke meetings en congressen; een checklist”
- Het Inter.events-label

Instrumenten

- Label toegankelijke meetinginfrastructuur

Het label toegankelijke meetinginfrastructuur

Voor **eigenaars/uitbaters** die hun **locatie** willen certificeren

Gebouw

M++ = excellent

M+ = basis

M = soms hulp nodig

~~**Dienstverlening**~~

Het label toegankelijke meetinginfrastructuur

Voor **eigenaars/uitbaters** die hun **locatie** willen certificeren

Voor alle doelgroepen

M++

= excellent

M+

= basis

M

= soms hulp
nodig

Het label toegankelijke meetinginfrastructuur

Voor **eigenaars/uitbaters** die hun **locatie** willen certificeren

M++ = excellent

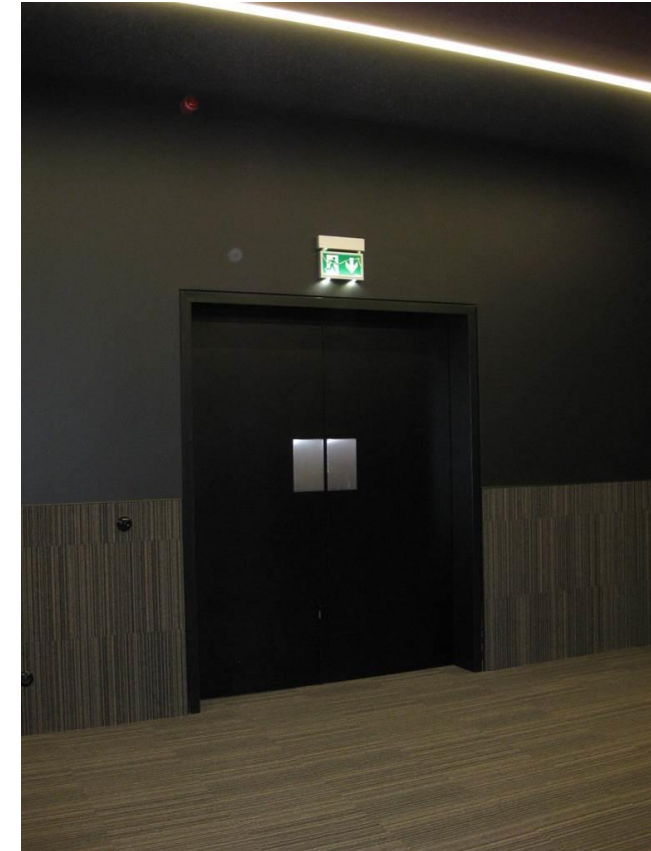
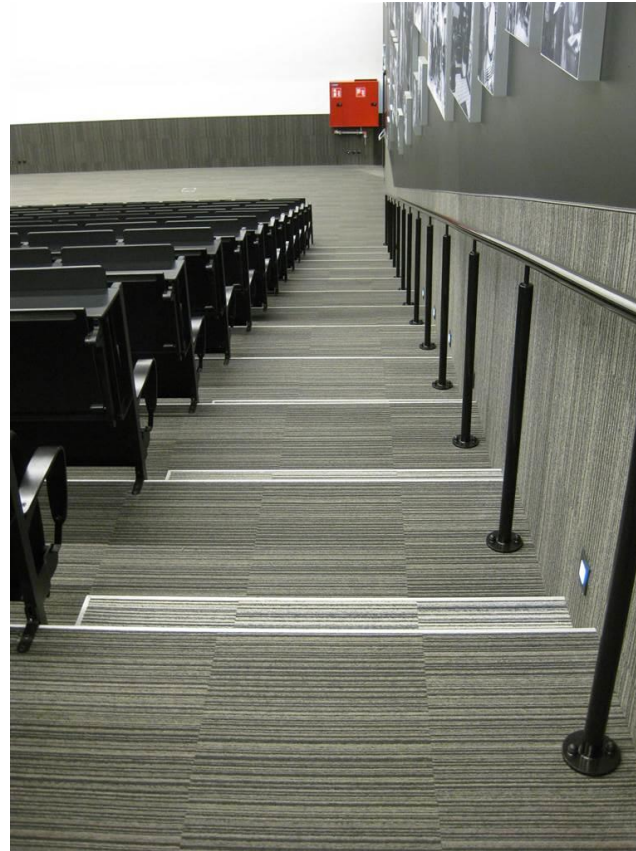
M+ = basis

M = soms hulp nodig

Ambitie voor **bestaande** gebouwen

Thor Central - Genk

Wat als je geen label kan halen?

Begeleidingstraject op maat ifv alle of bepaalde doelgroepen

Bijv. geen geschikt aangepast toilet. Waar kan je dit huren?

Instrumenten

- Label toegankelijke meetinginfrastructuur
- “Toegankelijke meetings en congressen; een checklist”
- Het Inter.events-label

Checklist toegankelijke meetings en congressen

Hulpmiddel voor
meetingplanners

&

organisatoren

om toegankelijke meetings en
congressen te organiseren

[www.toerismevlaanderen.be/
toegankelijke-meetings-en-
congressen](http://www.toerismevlaanderen.be/toegankelijke-meetings-en-congressen)

Checklist toegankelijke meetings en congressen

Gebouw
&
Organisatorische
aspecten

Stappenplan
(plan van aanpak)

Stappenplan

Instrumenten

- Label toegankelijke meetinginfrastructuur
- “Toegankelijke meetings en congressen; een checklist”
- **Het Inter.events-label**

Het Inter.events-label

voor **meetingplanners & organisatoren**

Ondersteuning door Inter op het terrein:

- gebouw (ad hoc-aanpassing)
- dienstverlening/voorzieningen
- assistentie tijdens meeting of congres

EXTRA

Wanneer voel **JIJ** je
welkom op een event?

Extra info

- Fysieke toegankelijkheid, anders reizen:
- **Wenkenbladen:** restaurants en cafés, hotels, toegankelijkheid van signalisatie, studiedagen
- Interessante **sites:**
  - www.toevla.be
  - www.toegankelijkreizen.be
  - www.toegankelijkvlaanderen.be
  - www.toegankelijkgebouw.be
  - www.toerismevlaanderen.be/toegankelijke-meetings-en-congressen

INTER
tussen mens en omgeving

Hartelijk dank voor uw aandacht!

Kathleen Smolders (vorming)

Kathleen.smolders@inter.vlaanderen

Belgiëplein 1 – 3510 Kermt

T. +32 11 26 50 30

www.inter.vlaanderen

**Caroline Delveaux (begeleidingstrajecten,
labels)**

caroline.delveaux@inter.vlaanderen

Bedankt voor jullie aandacht!

Zijn er nog vragen?

